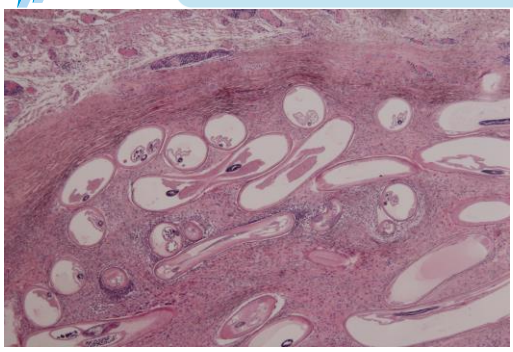
Een knobbel op je heup

Bert Mulder en Liesbeth Martens
21 september 2021

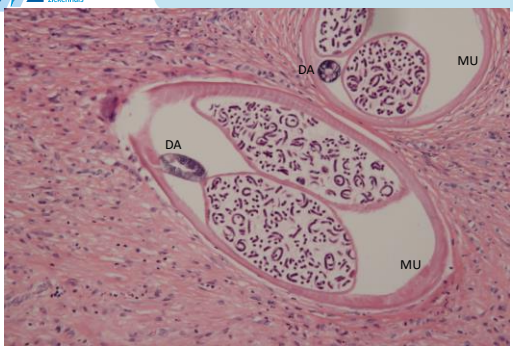
Casus

April 1921: 53-jarige vrouw op polikliniek chirurgie

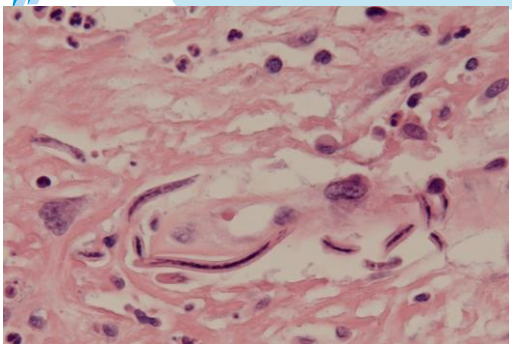
- Zwelling li-heup sinds 1 maand
  - 1,5 cm doorsnede
  - goed beweeglijk
  - niet pijnlijk
- Conclusie chirurg: subcutane afwijking DD angiolipoom
- Excisie + onderzoek door patholoog

Transversale en (semi)longitudinale doorsnedes van volwassen wormen

Gepaarde uterustakken met microfilaria met daarnaast darm (DA) en musculatuur

Longitudinale doorsnedes van microfilaria (maximale doorsnede 4,9um)

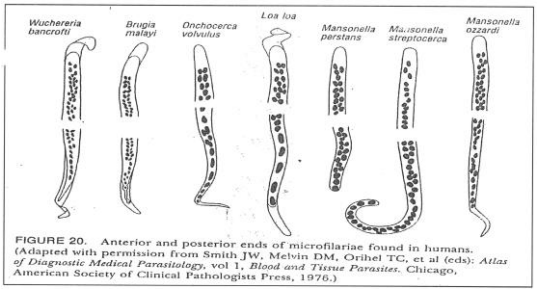

FIGURE 20. Anterior and posterior ends of microfilariae found in humans. (Adapted with permission from Smith JW, Melvin DM, Oribel TC, et al (eds): *Atlas of Diagnostic Medical Parasitology*, vol 1, *Blood and Tissue Parasites*. Chicago, American Society of Clinical Pathologists Press, 1976.)

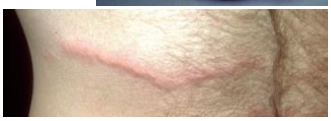
Consult internist-infectioloog

- Blanco voorgeschiedenis, geen andere klachten
  - geen koorts, nachtzweten, buikklachten, huidafwijkingen, jeuk etc
- Reisanamnese
  - > 10 jaar in tropen gewerkt als manager waterprogramma's
  - '95 Rwanda, Burundi, Zaire, '98-'02 Suriname, '01 Mexico, '04-'16 Mozambique, '11 Namibië, '12 India, '17 Angola, '19 Guinee-Bissau + kortere bezoeken aan Tanzania, Kenia, Marokko, Tunesië, Egypte…
- Orienterend lab:
  - Leukocyten 5.5, Eosinofielen 0.88 (ref <0.50)
  - verder geen afwijkingen

Differentiaaldiagnose

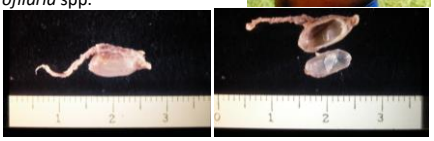

- Myiasis (mango fly)
- Cutane larva migrans
- Strongyloides
- Cysticercose
- Filariasis
  - *Loa Loa*
  - *Onchocerca volvulus*
  - lymfatische filariasis
  - *Mansonella* spp.
  - *Dirofilaria* spp.

Differentiaaldiagnose

- Myiasis (mango fly)
- Cutane larva migrans
- Strongyloides
- Cysticercose
- Filariasis
  - *Loa Loa*
  - *Onchocerca volvulus*
  - lymfatische filariasis
  - *Mansonella* spp.
  - *Dirofilaria* spp.

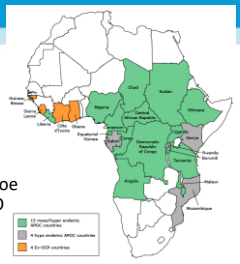

Loa loa	*Onchocerca volvulus*	Lymfatische filariasis	*Mansonella* spp	*Dirofilaria* spp
West- en Centraal Afrika	Afrika, Jemen, Centraal- en Zuid-Amerika	Afrika, Azië, Caribisch gebied, Zuid-Amerika, Westelijk Oceanië	Sub-Sahara Afrika, Centraal- en Zuid-Amerika	Noord-Amerika, Europa
Daas (*Chrysops*)	Zwarte vlieg (*Simulium*)	Mug (*Culex*, *Aedes*, *Anopheles*)	Knut (*Culicoides*)	Mug (*Culex*, *Aedes*, *Anopheles*)
Calabar zwelling (gewrichten!) Oogafwijkingen	Dermatitis Onchocercomen Oogafwijkingen	Koorts Lymfadenopathie Elefantiasis	Calabar zwelling	Migrerende subcutane noduli
Microscopie (bloed, biopt) Serologie PCR	Microscopie (biopt, skin snips) Serologie PCR	Microscopie (bloed, urine) Serologie PCR	Microscopie (bloed, skin snips) Serologie PCR	Microscopie (biopt) (serologie) PCR
Incidenteel bij toeristen	Alleen na langdurige blootstelling	Alleen na langdurige blootstelling	Meestal asymptomatisch	Zoönose (honden, katten)

Vervolg casus

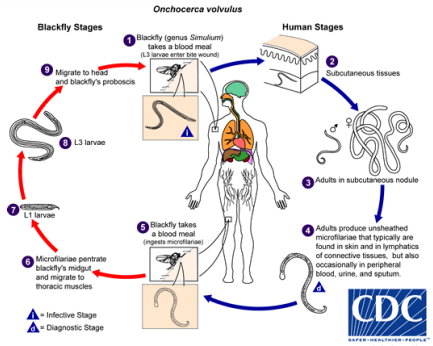
- Infectieserologie:
  - Filaria IgG (ELISA) 1765 (ref <459)
  - Schistosoma as (EIA) 86 (ref <220)
  - Schistosoma as (IHA) 40 (ref <160)
  - Strongyloides as (ELISA) 273 (ref <220)
- Coupe naar Amsterdam UMC voor filaria PCR
- Positief voor Onchocerca volvulus

Onchocerca volvulus

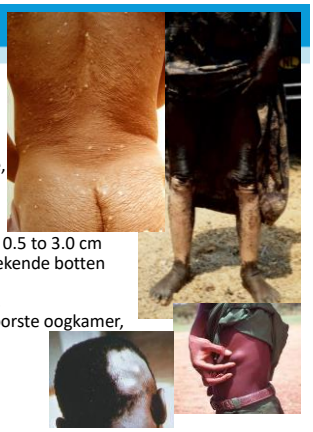

- Wereldwijd 21 miljoen geïnfecteerden
  - >99% in Afrika
  - Nederland: jaren '60 af en toe als importziekte, sinds WHO eradicatiecampagne (OCP) zeer zeldzaam
- Op één na meest voorkomende infectieuze oorzaak van blindheid
- Volwassen wormen kunnen tot 15 jaar in de mens aanwezig blijven (zonder re-infectie)

Kliniek

- Onchodermatitis
  - Jeuk, papels, atrofie, depigmentatie
- Onchocercomen
  - Subcutane nodules, 0.5 to 3.0 cm
  - Vaak bovenop uitstekende botten
- Oculaire onchocerciasis
  - Microfilaria in de voorste oogkamer, keratitis, uveitis, N. opticus atrofie, chorioretinitis

Vervolg casus

- Consult oogarts:
  kleine opaciteiten in stroma, geen microfilariae
- Eerste keus therapie: 6 weken doxycycline 1dd 100mg + ivermectine po 0,15mg/kg op dag 13
- Echter: patiënte heeft >10 jaar in *Loa Loa* endemisch gebied gewoond
  - Cave anafylactische reactie op ivermectine
  - Co-infectie uitgesloten d.m.v. saponine
- Gezien mogelijke co-infectie *Strongyloides* dosering ivermectine verhoogd

Take home message

- Subcutane nodulus bij patiënten met positieve reisanamnese: denk aan worminfecties
- Bij *Onchocerca* (en *Loa Loa*) naast verwijdering nodulus ook systemische behandeling geïndiceerd
- Onchocerciasis import zeer zeldzaam maar nog steeds mogelijk (indien voldoende exposure)

NVMM slack

Napraten over het symposium?
Dat kan op Slack!

- Persoonlijke chat met alle (aangesloten) NVMM leden
- Openbare kanalen: functie als forum, ingedeeld op onderwerp
- Besloten kanalen: voor werkgroepen, commissies, aios
- Via browser of app op smartphone/tablet
- Binnenkort wordt een nieuwe aanmeldlink rondgestuurd!